

Tagadējā Cēsu novadā, kurā ir lielākas un mazākas izglītības iestādes, kas atrodas kā pilsētā, tā laukos, šogad bija jāatrod kopsaucējs vienotam izglītības iestāžu budžetam, tai skaitā vienā no pozīcijām – mācību materiālu iegādei. “Druva” vaicāja vairāku izglītības iestāžu direktoriem, kāds ir redzējums par jauno, 2022.gada, budžetu izglītības iestādēm, vai konkrētajai sko-

lai tas ir lielāks vai mazāks, nekā bija līdz šim. Skolas jau līdzšinējos novados darbojās ļoti rezultatīvi ar skaidri izstrādātu finansējumu un prioritātēm, turklāt tās cita no citas atšķīrās, jo katrai ir savas vajadzības. Līdz ar teritoriālo reformu bija jāmeklē kopsaucējs visām izglītības iestādēm. Skolu direktori atzīst, ka šis būs izaicinājumiem pilns gads, kad diskusijas vēl turpināsies, redzot, cik lielā mērā iecerētais budžets atbilst vajadzībām.

Skolas ir domīgas, kā iekļauties atvēlētajā finansējumā

Labs vidusceļš

Arnis Ratiņš:

- Kopumā skatoties, budžets ir citāds, nekā bija līdzšinējā novadā. Iesim šai pieredzei cauri un redzēsim, kāds būs rezultāts.

Jaunpiebalgas vidusskolas direktors ARNIS RATIŅŠ, vērtējot budžeta sadali, secina, ka finansējums izglītības iestādei ir mazliet, bet ne kritiski, mazāks, kāds tas bija līdz šim: “Domāju, tas pagaidām ir tāds labs vidusceļš. Atsevišķi ir finansējums pirmsskolai – 25 eiro uz skolēnu mācību līdzekļiem, gan vispārīgglītojošās skolās 7,50 eiro uz skolēnu mācību līdzekļu iegādei, darba burtnīcām finansējums atšķiras pa klasēm, ņemot vērā, kādas darba burtnīcas katrā nepieciešamas.

Novērtēt budžetu vēl ir grūti, jaunā novada pirmais budžets ir tāds aprobācijas budžets, kuram gada laikā ļoti rūpīgi jāseko līdzi pa pozīcijām, kā tas izpildās un kurās pozīcijās līdzekļu trūkst. Strādājot ar šo budžetu, mēs noteikti visi ļoti mācīsimies. Tajā pašā laikā jau pirms budžeta pieņemšanas ar domes vadību un atbildīgajām personām bija lietišķas un konstruktīvas sarunas, pēc kurām vairākās pozīcijās finansējums tika palielināts, tai skaitā mācību līdzekļiem. Arī daiļliteratūras iegādei finansējumu faktiski dubultoja, jo bija paredzēts viens eiro uz skolēnu daiļliteratūras iegādei bibliotēkā, kas mums likās ļoti maza summa, jo skolai tie būtu 270 eiro. Dubultojošā finansējumu, mūsu izglītības iestādei ir 540 eiro, lai arī tas vēl nav tas, ko mēs gribētu, ir labāk, nekā sākotnēji bija paredzēts. Jāatzīst, iepazīstoties ar budžetu, likās, ka situācija būs bēdīga, bet pēc vērtīgajām sarunām daudz kas pamainījās. Un droši vien šī gada laikā, domājot par nākamo budžetu, kādas izmaiņas

atkal būs.

Bet mani mazliet satrauc tas, ka tagad ir jaunais mācību saturs “Skola 2030”, tam ir daudz jaunu mācību līdzekļu un grāmatu, kuras vēl tikai top vai ir jau jāpērk, bet paredzams, ka šajā mācību gadā pilnīgi visu par atvēlēto finansējumu noteikti nevarēs iegādāties. Mācību līdzeklis nav tikai grāmata vai darba burtnīca, bet, piemēram, dizaina un tehnoloģiju jomā ir arī darbs ar 3D printeriem, frēzēm, kā arī citi digitālie rīki, tāpat vajadzīgais dabas zinībām, ķīmijas, fizikas stundām. Tā, kas ir jāiegādājas, ir ļoti daudz, tomēr, plānojot un nosakot prioritātes, mēģināsim sabalansēt. Un, ja pietrūks kā tāda, bez kā galīgi nevarēsim iztikt kvalitatīva mācību satura nodrošināšanai, par to atkal informēsim domi un meklēsim kopīgu risinājumu, vai nu veicot kādus grozījumus šī gada budžetā, vai cerot uz nākamo.

Kopumā skatoties, budžets ir citāds, nekā bija līdzšinējā novadā, bet es negribētu teikt, ka tas ir ļoti sliktāks, jo tajā pašā laikā daudzas lietas tiks gādātas centralizēti, piemēram, attiecībā uz datoriem un citiem digitālajiem rīkiem. Iesim šai pieredzei cauri un redzēsim, kāds būs rezultāts.”

Nevienādot, bet ņemt vērā dažādību

Vita Krūmiņa:

- Joprojām vēl nav saprotams algoritms, kā visi jautājumi tiek risināti, pie kura kādā gadījumā jāvērsas. Meklējam, noskaidrojam, bet gribētos lielāku skaidrību.

Zaubes pamatskolas direktore VITA KRŪMIŅA vērtē, ka atsevišķas budžeta pozīcijas saglabātas kā līdz šim, bet daudzas piemērotas Cēsu normatīviem: “Mazajos novados arī izglītības

iestādes un finansējums to darbībai šajos gados bija izstrādāts un sabalansēts. Tāpēc grūti saprast uzsaukumu par reģionālo reformu, ka visiem būs labāka dzīve. Mums jau viss bija labi, un nevar salīdzināt pilsētas skolas ar lielu bērnu skaitu un mūsu lauku skolas, kuras ir teritorijās ar pavisam citu apdzīvotību, arī dzīves apstākļi tomēr laukos ir citādi.

Bet patīkami bija tas, ka mūs uzklausa, daudzas lietas tika ņemtas vērā un uzlabotas. Paldies par to! Ir daudzas nianšes, kas vēl jāņem vērā, ir jauna sistēma, saprotu, ka arī domes administrācijai ir grūti saprast, kā to vislabāk organizēt. Tas ir izaicinājums, uzreiz nevaram ielēkt un visu apgūt. Tāpēc patlaban jebkura darbošanās prasa daudz vairāk laika un darba. Cerams, ka sistēma iestrādāsies, viss iemiesies un būs labi. Bet šobrīd darba resursi tiek smelti diezgan lielā apmērā.

Joprojām vēl nav saprotams algoritms, kā visi jautājumi tiek risināti, pie kura kādā gadījumā jāvērsas. Meklējam, noskaidrojam, bet gribētos lielāku skaidrību. Visi esam laukā no savas komforta zonas. Tajā pašā laikā, tāpat kā neizbēgši no lavīnas, ja trāpies tās priekšā, arī administratīvi teritoriālās reformas lavīna ir iekustināta, visi esam iesaistīti procesā. Protams, tas nav vienkārši, jo mēs esam ļoti dažādi. Zēl, ka ir jānojauc tas, kas bijis labs. Katrā pagastā bija savi pasākumi, tāpat bija skaidrība, ka, piemēram, lielākiem remontiem būs finansējums, bet tagad mūsu ir daudz, vēlmju ir daudz, un jautājums, kā prioritātes sadalīsies. Mani šokēja arī straujā maksas palielināšana par skolēnu ēdināšanu. Līdz šim ēdināšanas maksā rēķinājām produktus, saprotot, ka ar laiku izmaksas palielināsies, jo tiks ierēķinātas arī algas, elektrības un ūdens patēriņa izdevumi un tam līdzīgi. Bet jautājums, vai tas bija steidzamākais, kas jārisina? Aprēķinus nodevām decembra beigās, pat nezinojot, ka 29. decembrī jau tiks lemts par ēdināšanas izmaksu izmaiņām no 1. janvāra. To visvairāk izjuta pirmsskolas izglītības iestāžu audzēkņu vecāki, kuri 3. janvārī, atvedot bērnu uz dārziņu, saņēma informāciju par maksas palielināšanu gandrīz dubultā. Svarīgi par tādām izmaiņām vecākus brīdināt laikus.

Tajā pašā laikā ir arī labas lietas, kas nāk klāt. Piemēram, par peldēšanu, kas tiks nodrošināta otrās klases skolēniem. Tāpat sāktas sarunas par izglītības dar-

Izglītības pārvalde - esam ceļa sākumā

Cēsu novada pašvaldības Izglītības pārvaldes vadītāja vietniece DINA DOMBROVSKA teic, ka sarunās par budžetu Izglītības pārvalde sadzirdēja - arvien vairāk pagastu pieņem, ka esam vienā novadā: “Nav vairs – mēs un viņi -, visi esam viena novada izglītības iestādes. Pieņemtie normatīvi skaidri ļauj saprast, pēc kādiem principiem veidojam budžetu, tajā pašā laikā diskusijas ir iespējamas, un mums tādas bija, no tā ieguvēji ir visi. Domes priekšsēdētāja vietnieks Atis Egliņš - Egliņis, kurš darbojas arī Izglītības, kultūras un sporta komitejā, meistarīgi vadīja visas sarunas, sniedza atgriezenisko saikni par diskusiju rezultātā veiktajām izmaiņām. Ja bija priekšlikumi un lielākā daļa teica, ka preses vai daiļliteratūras iegādei skolām finansējums ir par mazu, tas arī tika palielināts. Normatīvos ļoti stingri atrunāts, kam tieši katrs finansējums ir paredzēts. Tāpēc bija piedāvājums normatīvā iekļaut jaunu pozīciju “nesadalītie līdzekļi”, kurus skolas var izlietot pēc tā brīža nepieciešamības, un to iekļāva bu-

džetā. Skolām ar skolēnu mazu skaitu garantēti 200 eiro, izglītības iestādēm ar lielāku skaitu skolēnu tas ir viens eiro uz izglītojamo.

Līdzšinējā Cēsu novada mācību iestāžu direktori dalījās ar kolēģiem pieredzē, to klausoties, bija iespējams redzēt, ka direktori ir ļoti radoši un izdomas bagāti, kā vislabāk izmantot paredzēto finansējumu. Sarunās piedalījās arī domes priekšsēdētājs, es ļoti novērtēju, ka vadība ir bijusi klātesoša, ja runājām par budžeta lietām.”

Vērtējot jaunajā pašvaldības budžetā iekļauto izglītības iestādēm, Dina Dombrovska teic: “Mēs esam ceļa sākumā, aizvien augot un aizvien vairāk apgūstot arī jauno mācību saturu, iespējams, kāda no pozīcijām vispār mainīsies. Un tas atkal būs diskusiju rezultāts, jo nekas jau nav akmenī iecirsts, par visu ir vērts runāt. Jauns novads, jaunas kompetences – ir tik daudz kā jauna, tādēļ tā nav tāda komforta situācija. Bet ļoti labi rezultāti bieži vien parādās tad, kad ir ne daudz diskomforts.” □

binieku veselības apdrošināšanu. Tā kā tas ir koks ar diviem galiem. Bet mums jādzīvo, jāmēģina viss saprast un jāmacās sarunāties.”

Paust viedokli, pierast pie izmaiņām

Anžela Kovaļova:

- Gribētos, ka ir pozīcijas, kur lauku skolām finansējums ir lielāks. Tas var būt pietiekams mācību iestādei pilsētā, bet skolai pagastā šķiet nepietiekams.

Liepas pamatskolas direktore ANŽELA KOVAĻOVA atzīst, ka, tā kā līdz šim pierasts pie daudz citādas sistēmas, izbrīnu radījis fakts, ka Cēsu skolas atzīst - tās ir spējīgas dzīvot ar šādu budžetu: “Mūsu pirmais iespaids bija, ka mums nepietiks. Tad mēs runājām, paldies Izglītības pārvaldei, kas organizēja skolu tikšanās ar vadību, mēģinājām pierādīt ar reāliem piemēriem, kas ir iespējams un kas ne, jo varbūt pilsētā, kur visas skolas ir lielas un atrodas vienā teritorijā, tā nav

problēma, bet mums tomēr katrai skolai ir sava specifika, katrā atrodas tur, kur atrodas, un katrai ir kaut kas savs svarīgs un savi sāpīgie jautājumi, kas jārisina. Varējām paust redzējumu no savu skolu skatupunkta. Tā kā pēc sapulcēm normatīvi tika pārskatīti un daļai finansējums palielināts, dzīvosim un redzēsim, kā tas būs dzīvē. Saprotams, Cēsu pilsētas skolas gadiem ilgi dzīvojušas ar šiem normatīviem, finansējumu, pie tā pierasts, tomēr gribētos, ka ir pozīcijas, kur lauku skolām finansējums ir lielāks. Tas var būt pietiekams mācību iestādei pilsētā, bet skolai pagastā šķiet nepietiekams. Kaut vai nauda kolektīvu izbraukšanai, tagad tas mums pietiek Cēsu muzeja apmeklēšanai, un ar to tā arī beigsies. Vai pieci eiro pedagogu kursiem. Bet, ja Cēsu skolas apgalvo, ka tās spēj izdzīvot, tad arī mēs mācīsimies. Vēl jāpierod arī pie dažādām pārmaiņām, darām tā, kā esam līdz šim darījuši, bet izrādās, ka saistībā ar jauno novadu kaut kas ir mainījies, bet mēs to neesam zinājuši, neesam informēti, tas nostāda neveiklā situācijā. Esam pieraduši, ka līdzšinējos novados varējām iet un droši paust savu viedokli, ļoti ceram, ka arī tagad tiksim sadzirdēti.” □

Lappusi sagatavoja
IVETA ROZENTĀLE

Projektu finansē
Mediju atbalsta fonds
no Latvijas valsts
budžeta līdzekļiem

MAF
Mediju atbalsta fonds

Mediju atbalsta fonda ieguldījums no Latvijas valsts budžeta līdzekļiem. Par saturu atbild projekta īstenotājs izdevniecība SIA Cēsu Druva”.